PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 20 (119) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 25 maja 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

EXPOSÉ MIN. ZALESKIEGO. Prawda 22.V, omawiając depeszę z Warszawy, donoszącą o nowem wystąpieniu min. Zaleskiego w Komisji do spraw zagranicznych, wyraża nadzieję, że tym razem min. Zaleski poświęci więcej uwagi i czasu najbliższemu sąsiadowi Polski — ZSRR.

Dalej dziennik pisze, że kwestja charakteru przyszłego traktatu o nieutralności i nieagresji jest kwestją istotną. Nie podlega również wątpliwości, że nie zostały jeszcze uregulowane definitywnie kwestje związane z wykonaniem Traktatu ryskiego, i wina leży nietylko po stronie sowieckiej. Członkowie komisji — należy przypuszczać — wiedzą dobrze, że nietylko te kwestje — chociaż i ważne — określają istotę obecnych stosunków polsko - sowieckich i tendencyj ich dalszego rozwoju.

Min. Zaleski — pisze dalej „Prawda" — nie powiedział nic o planach stworzenia bloku bałtyckiego, skierowanego przeciwko ZSRR., o czem jednak dość szczerze powiedział w Kownie jeden z bliższych współpracowników polskiego M. S. Z., naczelnik wydziału wschodniego Hołówko. Zaleski nie uważał za konieczne obalić albo złagodzić otwarte oznajmienie swego podwładnego. I może powstać nietylko u członków Komisji sejmowej wątpliwość, że minister spr. zagr. nie ze wszystkich stron oświetlił swoją politykę wschodnią.

Dalej dziennik podkreśla umiarkowane stanowisko rządu sowieckiego w sprawie zamachu na Lizarewa i występuje z zarzutem pod adresem rządu polskiego, że do tej pory nie odpowiedział na notę sowiecką, że zastosował zbyt łagodne środki wobec białej emigracji rosyjskiej i że nie poruszył wcale sprawy zamachu.

Wiemy, że istnieją kwestje drażliwe — pisze „Prawda" — i dlatego nie spodziewamy się, by p. Zaleski był otwarty co do swych pertraktacyj z Mussolinim, lub co do berlińskiej misji gen. Konarzewskiego, lecz na pytanie, będące przedmiotem zainteresowania publicznego, kierownik polskiej polityki zagranicznej winien był dać przekonywującą odpowiedź.

AUGUR - POLIAKOW KUPIONY PRZEZ POLAKÓW. Prawda 22.V pod powyższym tytułem zamieszcza depeszę Tassa z Warszawy, iż w ub. tygodniu bawił w Warszawie incognito Augur-Poliakow wraz z dyrektorem biura europejskiego „Chicago Tribune" Steal'em. Obaj dziennikarze odbyli szereg konferencji z kierownikami polskiej polityki zagranicznej.

W warszawskich kołach politycznych uważają, że wizyta Augura znajduje się w związku ze sprawą stosunków polsko - niemieckich. W kołach tych przypuszczają, że Augur wziął na siebie zadanie przeciwdziałać propagandzie niemieckiej w sprawie rewizji granic i korytarza polskiego.

W niedzielę Augur wyjechał do Gdańska, skąd ma udać się do Rygi.

ZSRR A RUMUNJA. Izwiestja 24.V, omawiając wywiad przedstawiciela P. A. T. z rumuńskim ministrem Duca, wskazują na to, że oświadczenie ministra rumuńskiego, dotyczące „wspólnych niebezpieczeństw", grożących Polsce i Rumunji, podobnie jak i komplikacji naprężonej sytuacji pomiędzy Rumunją i Z. S. R. R., oparte jest na kłamliwych, pogłoskach, rozszerzanych zagranicą, a m. in. w Rumunji, co do rzekomego przygotowywania przez Z. S. R. R. ataku na jego sąsiadów. W ostatnich czasach — piszą „Izwiestja" — nie było żadnych komplikacji w stosunkach sowiecko - rumuńskich, już choćby dlatego, że stosunki sowiecko - rumuńskie nie istnieją. Tem więcej nic istotnego nie zaszło w ostatnich czasach na linji demarkacyjnej. Rozmowy o wspólnem niebezpieczeństwie mają —zdaniem dziennika — na celu zamaskowanie własnych przygotowań tych krajów do awantur. Następnie pismo podkreśla, że nikt nigdy w żadnych okolicznościach nie uznał załatwienia sprawy Besarabji w tej formie, w jakiej pragnie tego Duca i jego koledzy. Z. S. R. R. podtrzymuje w całości, tak jak dotychczas, deklarację, złożoną przez delegację sowiecką na konferencji w Wiedniu. Twierdzenie ministra Duci, iż naprężona sytuacja na granicy sowiecko - rumuńskiej jest przedewszystkiem szkodliwa właśnie dla Z. S. R. R., ma cechy wyraźnego szantażu. Jeżeli wyrażenie „naprężona sytuacja" ma być rozumiane jako przygotowanie do jakiejkolwiek awantury napastniczej przeciwko Z. S. R. R. ze strony Rumunji, to — jak kończą „Izwiestja" — minister Duca powinien był się poważnie zastanowić komu więcej mogłaby zaszkodzić taka awantura.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE NARODOWOŚCIOWE.

ILE KSIĄŻEK POLSKICH WYDANO W ZSRR. Sierp 5.V przytacza wyciąg z wykazu, sporządzonego przez centralną polską bibljotekę państwową na Ukrainie. Wykaz wylicza książki i broszury polskie wydane na terytorjum ZSRR w okresie od roku 1917 do 1927 włącznie. Wykaz ten nie jest pełnym, gdyż sporo wydawnictw pierwszych lat rewolucji zaginęło. Według tego wykazu, w ciągu ubiegłych 10 lat wydano 533 tytuły książek, ogólem 31.111 stron druku. Według poszczególnych lat liczba wydanych książek waha się, poczynając od 14 z 302 stronicami druku w roku 1917, wzrastając w roku 1920 do 113 z 2.852 stronami i ponownie spadając w roku 1923 do 9 z 336 stronami druku, poczem następuje znowu wzrost stopniowy do 123 książek z 10.273 stronami w roku 1927. Sprawozdanie zaznacza, że wzrost liczby wydawnictw w roku 1920 był spowodowany szeroko zakrojoną pracą agitacyjną przez repatrjantów i jeńców.

BIBLJOTEKA POLSKA W ODESIE. Sierp 5.V zamieszcza sprawozdanie z działalności bibljoteki polskiej w Odesie. Ze sprawozdania wynika, że stan tej bibljoteki jest dość smutny. Liczy ona około 12 tysięcy książek, z których jednak zinwentaryzowano i skatalogowano zaledwie 1.500. Na uzupełnienie bibljoteki wydano w ciągu roku 20 rubli. Bibljoteka liczy tylko 200 czytelników na ogólną liczbę 10 tysięcy ludności polskiej Odesy.

SPRAWOZDANIE REDAKCJI „SIERPU". Ibidem zamieszcza sprawozdanie o pracy redakcji pisma. Ze sprawozdania wynika, że od lutego r. b. gazeta wychodzi dwa razy tygodniowo i jako organ urzędowy komitetu centralnego komunistycznej partji bolszewickiej Ukrainy, posiada największy nakład z pośród pism polskich. Liczba prenumeratorów stałych w maju wynosiła 4.500, przyczem około tysiąca z pośród nich przypada na polski rejon Marchlewski na Wołyniu. Gazeta posiada około 600 korespondentów, z pośród których około 200 stale współpracuje w „Sierpie", w tej liczbie 8 kobiet. W styczniu r. b. w Kijowie była zwołaną narada korespondentów „Sierpa", która uchwaliła szereg rezolucyj, dotyczących zmian i ulepszeń, jakie miały być zaprowadzone w gazecie. Redakcja zdaje sprawozdanie ze stopniowego przeprowadzania w życie tych uchwał.

ŻYCIE PARTYJNE.

PIERWSZE LEKCJE WYBORÓW DO ORGANÓW PARTYJNYCH. Leningradskaja Prawda 13.V w artykule wstępnym stwierdza, że ostatnie wybory zarządów komórek i kolektywów partyjnych, odbyte pod hasłem ożywienia pracy partyjnej, nie osiągnęły zamierzonych celów. Szeroko zakrojona kampanja samokrytyki nie została przeprowadzoną w należytym zakresie i nie usunęła braków w kierownictwie organów partyjnych.

UPADEK ZWIĄZKU MŁODZIEŻY KOMUNISTYCZNEJ. Borba za Rossiju Nr. 73 zamieszcza artykuł W. Lewickiego, omawiający ostani zjazd związku młodzieży komunistycznej w Moskwie. Autor dochodzi do wniosku, że związek upada i rozpada się. Wywody swe potwierdza on danemi liczbowemi, potwierdzającemi, że liczba członków związku, wzrastająca dość szybko w poprzednich latach, obecnie faktycznie zmniejsza się, a w najbliższym czasie zmniejszy się jeszcze bardziej. Następnie autor przytacza cały szereg cytat z organów związku „Komsomolskiej Prawdy", stwierdzających liczne braki i wady związku i jego działalności.

SAMOKRYTYKA I MASY. Prawda 16.V omawia w art. wstępnym wyniki masowego zastosowania hasła samokrytyki względem metod i wyników gospodarki sowieckiej. Artykuł zawiera szereg wskazówek co do tego, jakie cechy powinna posiadać samokrytyka, aby nie stać się szkodliwą i aby rzeczywiście dała ona w wyniku ożywienie działalności „wewnętrznej partyjnej, sowieckiej i zawodowo-związkowej demokracji". Z artykułu przebija pewnego rodzaju zaniepokojenie, aby krytyka nie przybierała szerszego charakteru, aby unikała ona „uogólnień" i aby była jak najbardziej konkretną.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

CO SIĘ BUDUJE W OŚRODKACH ROBOTNICZYCH. Ekonomiczeskaja Żiźń 9.V podaje dane o zaprojektowanych i zaczętych w bieżącym sezonie budowlanym osiedlach robotniczych w rozmaitych ośrodkach przemysłowych. Artykuł przytacza dane z okręgu Piotrogrodzkiego, gdzie w roku bieżącym, asygnowano na ten cel 6 miljonów rubli, następnie z Moskwy, okręgu Iwanowo-Wozniesienskiego, Bakińskiego (asygnowano 2.400.000 rubli) i południowego (asygnowano 4.650.000 rubli). Artykuł przytacza również pewne dane o wydatkah na ten sam cel w latach ubiegłych i o wynikach prac.

WZROST LICZBY NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW. Izwiestja 15.V przytacza dane o znacznym wzroście w ostatnich czasach liczby nieszczęśliwych wypadków w przedsiębiorstwach przemysłowych okręgu Piotrogrodzkiego. Dziennik wskazuje, iż w związku z temi wypadkami aresztowano i pociągnięto do odpowiedzialności szereg osób z pośród administracji fabrycznej, lecz zaznacza jednocześnie, że władze zwlekają z asygnowaniem środków na ulepszenia techniczne, mające zwiększyć stopień bezpieczeństwa robotników.

ARTYKUŁY NIEUWZGIĘDNIONE.

Prawda 25.V. Sprawozdanie z drugiego dnia procesu szachtyńskiego. — Przemówienie Kalinina na posiedzeniu VIII ogólno-związkowego zjazdu związku młodzieży komunistycznej. — Mechanizacja gospodarki rolnej i nowe maszyny. Artykuł prof. Kryla.

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40.

Drukowane na prawach rękopisu.